

ČESKÝ HELSINSKÝ VÝBOR
člen Mezinárodní helsinské federace

Výroční zpráva 2007

Datum první registrace: 11. 05. 1990
Právní forma: Sdružení
IČ: 00539708
Bankovní spojení: ČSOB Praha 1
Číslo účtu: 108 433 / 0300

Adresa: Český helsinský výbor (ČHV)
Štefánikova 21, 150 00 Praha 5
Tel.: + 420 257 221 141
E-mail: sekr@helcom.cz
Website: <http://www.helcom.cz>

Český helsinský výbor je nevládní neziskovou organizací pro lidská práva. Je členem Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva (IHF) se sídlem ve Vídni sdružující helsinské výbory a další lidskoprávní organizace z členských zemí OBSE.

Hlavním posláním Českého helsinského výboru je především:

- Sledování zákonodárné činnosti týkající se lidských a občanských práv. Připomínkování návrhů zákonů a předkládání alternativních návrhů pokud souvisejí s ochranou lidských práv.
- Monitoring stavu lidských práv v ČR se zvláštním důrazem na vybrané oblasti. Pravidelné vypracovávání zpráv o stavu lidských práv v ČR.
- Sledování situace těch skupin obyvatelstva, u nichž ochrana lidských práv vyžaduje zvláštní pozornost.
- Bezplatná právní pomoc jednotlivcům, jejichž lidská práva byla porušena. Litigace.
- Výchova k lidským právům a osvěta, pořádání diskusí a seminářů s touto tematikou.
- Specializované školicí programy zejména pro profesní skupiny, pracovníky a dobrovolníky nevládních organizací.
- Publikační činnost.
- Informační a dokumentační činnost, tvorba a management elektronických zdrojů (Centrální webová stránka pro seniory: <http://www.seniori.org>, web ČHV <http://www.helcom.cz>, portál projektu EQUAL – MOPPS <http://www.rovnescance.cz>).
- Mezinárodní spolupráce v rámci IHF a dalších mezinárodních a zahraničních institucí, organizací a evropských sítí.

Hlavní oblasti působení:

- Vězeňství a trestní justice; práva vězňů a zadržených (monitoring, poradenství / litigace), Policie (monitoring, lidskoprávní vzdělávání)
- Sociální začleňování – reintegrační aktivity pro osoby ohrožené sociálním vyloučením
- Práva žen (rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce; sledování pracovního a rodinného života; monitoring, právní pomoc, školicí a informační aktivity)
- Práva dětí
- Vzdělávání k lidským právům

Realizované projekty Práva dětí

Děti odsouzených rodičů – posílení práv a postavení.

Projekt podpořen grantem z Islandu Lichtenštejnska a Norska v rámci finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Délka projektu a spolupracující organizace:

Pilotní projekt v délce trvání 1 roku. Realizace projektu byla zahájena 14.6.2007.

Na projektu spolupracovala Vězeňská služba ČR, konkrétně dvě věznice. Věznice Světlá nad Sázavou pro výkon trestu odsouzených žen a věznice Rýnovice pro výkon trestu odsouzených mužů.

Hlavním cílem:

Optimalizace rodinných vazeb mezi dětmi a jejich rodiči odsouzenými k výkonu trestu odnětí svobody, zlepšení jejich sociálního zázemí a podpora jejich úspěšnější sociální reintegrace.

Konkrétní cíle:

Navázat a prohloubit kontakt mezi dětmi a jejich odsouzenými rodiči.

Pomoc dítěti vyrovnat se se ztrátou kontaktu s rodičem, případně s jeho vězněním.

Podpora rodičů udržet rodinné vazby.

Posilování právního vědomí a osvěta o právech dítěte.

Zlepšení podmínek ve věznicích a přístupu pracovníků VS ČR k potřebám dětí odsouzených rodičů při jejich pobytu v prostorách věznic.

Cílové skupiny:

Děti odsouzených rodičů.

Rodiče vykonávající trest odnětí svobody.

Pracovníci Vězeňské služby ČR.

Aktivity:

Besedy s odsouzenými rodiči.

Individuální konzultace odsouzených rodičů.

Asistované návštěvy dětí ve věznici.

Komunikační kurz pro pracovníky Vězeňské služby ČR.

V roce 2007 proběhly následující aktivity:

Besedy s odsouzenými rodiči

Tématem besedy byla „problematika vztahu mezi dětmi a rodiči při jejich dočasné nepřítomnosti“. Cílem besed kromě diskuse na uvedené téma a podpora rodičů v jejich nelehké situaci ve smyslu udržování vazeb s jejich dětmi, bylo nabídnout odsouzeným účast na dalších aktivitách projektu.

Individuální konzultace odsouzených rodičů

Individuální konzultace byly zaměřeny na zmapování rodinných vazeb a současnou situaci dítěte nebo dětí klientů, přičemž umožnily vypracovat pro každého klienta individuální plán přípravy na osobní setkání s dítětem při následných asistovaných návštěvách.

1. fáze komunikačního kurzu pro pracovníky spolupracujících věznic

Komunikační kurz byl nazván „Praktická komunikace“, neboť dle konzultací s odborníky z řad psychologů a vedoucích pracovníků věznic byly kromě potřebného nácviku šetrného zacházení s dětmi ve věznici a v řešení případných konfliktních situací s návštěvami odsouzených detekovány následující problematické oblasti komunikace pracovníků VS ČR: mužsko-ženská komunikace, vertikální i horizontální komunikace mezi kolegy.

Kurz byl koncipován jako dvou fázový pro 12 účastníků z řad příslušníků vězeňské stráže a dozorců, vždy po 6-ti z každé spolupracující věznice.

Výstupy:

Besedy

V každé ze spolupracujících věznic proběhly dvě besedy, jichž se zúčastnilo 46 odsouzených, z toho 24 žen a 22 mužů. Z uvedeného počtu se k pokračování na projektu přihlásilo 23 odsouzených, z toho 14 žena a 9 mužů.

Individuální konzultace

Po konzultaci s pracovníky vězeňské služby, zda přihlášené osoby splňují stanovená kritéria pro spolupráci na projektu, bylo vybráno 10 žen 6 mužů k pokračování na projektu k individuálním konzultacím, kteří měli dohromady 41 dětí, z toho 27 od matek a 14 od otců.

V roce 2007 proběhlo 16 hodin individuálních konzultací klientů, tedy všichni zařazení klienti absolvovali jednu hodinovou individuální konzultaci.

1. fáze komunikačního kurzu

V rámci 1. třídní fáze komunikačního kurzu bylo proškoleny 10 pracovníků věznic, z toho 3 byly vychovatelé.

Vzdělávání a školství – Vzdelávání k lidským právům na všech stupních škol

Projekt byl realizován v rámci podpory Nadace Preciosa v období od října 2007 do března 2008.

Hlavním cílem projektu bylo uskutečnění seminářů na druhých stupních základních škol zaměřených na lidská práva prostřednictvím metod neformálního vzdělávání a dále realizace semináře pro pedagogy a osoby pracující s mládeží zaměřeného na šíření výchovy k lidským právům za využití manuálu pro výchovu mládeže k lidským právům vydaného Radou Evropy – Kompas.

Dalšími cíli bylo informovat a rozšířit povědomí o existenci a problematice lidských práv, motivovat žáky a pedagogy k rozšíření zájmu o lidskoprávní témata, seznámit účastníky s metodami neformálního vzdělávání a pedagogy seznámit s manuálem Kompas.

Bylo písemně osloveno 15 škol, mezi nimiž byly školy základní a školy střední, a to jak školy státní tak soukromé, odborná učiliště. Ředitelé škol byli seznámeni s aktivitami, cíli projektu, byla jim nabídnuta realizace seminářů. Realizátor projektu byl zaskočen nezájmem škol o nabízené aktivity s odůvodněním vysoké nabídky obdobných akcí.

I přes nezájem škol však byly navázány kontakty se školami, které projevíly o vzdělávání k lidským právům zájem.

Byla zpracována metodika interaktivního semináře pro žáky a studenty zaměřeného na výchovu a vzdělávání k lidským právům a dále metodika interaktivního semináře pro pedagogy zaměřeného na úvod do problematiky lidských práv a především na práci s Manuálem pro výchovu mládeže k lidským právům - Kompas.

Realizace seminářů pro žáky:

- 17.1. 2008 – dvě 8. třídy ZŠ Drtinova, Praha 5 - Smíchov
- 5.2. 2008 – dvě 8. třídy ZŠ Úvaly u Prahy
- 6.2. 2008 – dvě 9. třídy ZŠ Hauptova, Praha 5 – Zbraslav

Program semináře:

- zjištění znalostí žáků formou dotazníku zaměřeného na lidská práva, rozbor jednotlivých otázek a odpovědí
- kalendář lidských práv
- práce ve skupinkách
- závěrečné zhodnocení semináře (vizuálně i písemně)

V průběhu projektu bylo v rámci společenskovedních oborů (občanská nauka, základy společenských věd,..) realizováno 6 vzdělávacích seminářů o lidských právech, a to v délce 2 vyučovacích hodin (2x 45 min). Semináře měly být součástí běžné výuky žáků, měly suplovat 2 vyučovací hodiny z běžného vyučovacího plánu, a to za přítomnosti suplovaného pedagoga.

Účelem jeho přítomnosti bylo seznámení se s metodami neformálního vzdělávání, posouzení vlivu a efektivity neformálního vzdělávání u žáků a studentů. V rámci semináře byly zjišťovány dosud získané znalosti žáků z oblasti lidských práv, v závěru semináře pak žáci vyplňovali hodnotící dotazník. Výsledky dotazníkového šetření byly velmi pozitivní, žáci oceňovali neformální sezení mimo lavice, práci ve skupinkách, možnost prezentovat názor před ostatními. Realizace seminářů byla vyhodnocena jako úspěšná. Je však třeba také konstatovat, že problematika lidských práv obecně by měla být intenzivněji zařazena do výuky a pedagogové by měli využívat možnosti neformálního vzdělávání, častější diskuse se žáky, dát prostor pro projevení kreativity.

Realizace seminářů pro pedagogy a pracovníky s mládeží

11.3. 2008

Program semináře:

- shrnutí proběhlých seminářů v 8. a 9. třídách ZŠ
- co jsou lidská práva a jejich vlastnosti
- představení KOMPASU (kapitoly, obsah, zajímavosti, využití při vlastní práci)
- kontroverzní výroky
- aktivita z KOMPASU - delší simulační hra s ukázkou rasismu na škole, podnět k zamyšlení pro účastníky stanovit pravidla přístupu k rasistickým projevům v jejich organizaci, rozbor, diskuse
- hry a aktivity v KOMPASU (představení struktury a schémat jednotlivých aktivit z manuálu)
- závěrečné zhodnocení semináře (vizuálně i písemně)

Semináře se zúčastnilo 10 lidí (zástupci informačních center pro mládež, zástupci zainteresovaných ZŠ, představitelé neziskových organizací pracujících s mládeží i pracovníci agentury ČNA Mládež). Cílem semináře bylo zejména představit manuál pro výchovu k lidským právům KOMPAS a nabídnout zúčastněným možnost vyzkoušet si přímou práci s tímto materiálem.

V závěrečném zhodnocení semináře, jak vizuální tak písemnou formou, všichni účastníci průběh workshopu zhodnotili velmi kladně. Zdůrazňovali příjemnou, tvůrčí a neformální atmosféru, propojení teoretických informací s zážitkovou a neformální výukou, seznámení s obsahem Kompassu ocenili jako dostatečné pro další práci s ním, každý účastník potvrdil, že v budoucnu najde snadné uplatnění Kompassu při práci s mládeží, stejně tak byla kladně ohodnocena práce lektorek.

Ve stále se měnícím českém prostředí se lidé dnes mohou více setkávat s jinou, odlišnou kulturou, kterou neznají. Neznalost a strach může vést k odmítání a xenofobii až rasismu. Semináře o lidských právech a o možnostech jak využít některé již existující materiály a pomůcky pomáhají s naším „strachem z neznámého“ pracovat a postupně ho snižovat. Seminář pro pedagogy o manuálu KOMPAS k tomu svou velkou měrou přispěl.

Realizované projekty

Diskriminace, rasismus, extremismus

Combating Hate Crime in Latvia and the Czech Republic: Legislation, Police Practice and the Role of NGO

BOJ S NENÁVISTNĚ MOTIVOVANÝMI TRESTNÝMI ČINY: LEGISLATIVA, POLICEJNÍ PRAXE A ROLE NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ

Mezinárodní projekt realizovaný ve spolupráci s partnerskou organizací **Latvian Centre for Human Rights** (<http://www.humanrights.org.lv/>) je zaměřen na efektivní boj s tzv. „trestnými činy z nenávisťi“ („**Hate Crime**“) v Lotyšsku a České republice s důrazem kladeným na vzájemnou výměnu zkušeností a informací ohledně tohoto fenoménu.

Cílem projektu je důsledné zmapování relevantní legislativy a praxe v obou shora uvedených státech, analýza stávajícího stavu a výměna zkušeností (mezi policejními složkami navzájem a mezi policejním a neziskovým sektorem za participace nezávislých expertů z Velké Británie a Nizozemska) na mezinárodní úrovni za účelem zvýšení právního vědomí o „Hate Crime“ a vytvoření efektivnější spolupráce k efektivnějšímu potlačování tohoto nežádoucího jevu.

Trvání projektu: 21. prosince 2006 – 20.12.2008

Klíčové aktivity projektu v roce 2007

V průběhu celého roku byla připravována obsáhlá **analýza** „Hate Crime“ v České republice. Očekávaným výstupem této celoroční aktivity a získaných podkladů bude vydání dvojjazyčné **publikace** v anglickém a českém jazyce v roce 2008, která bude obsahovat zevrubný popis současného stavu legislativy, jakož i jejího provádění v této oblasti na území České republiky.

Schůzka zástupců Českého helsinského výboru a Latvian Centre for Human Rights v Lotyšsku dne 17.9.2007 za účelem koordinace a naplánování vzájemného postupu v první fázi projektu a věcného harmonogramu. Zároveň i prvotní výměna zkušeností na úseku boje proti „Hate Crime“.

Studijní návštěva lotyšského týmu složeného ze zástupců lotyšského neziskového sektoru, policistů a nezávislého experta z Velké Británie v České republice ve dnech 26. – 28.11.2007. Zahraniční účastníci přímo navštívili příslušná policejní oddělení a byli rovněž seznámeni s výkonem činnosti a zkušenostmi policejních oddělení bojujících s extremismem, jakož i některými neziskových organizací danou problematikou dlouhodoběji se systematicky zabývající (zejména Tolerance a občanská společnost) a problémem „Hate Crime“ z hlediska akademického (pracovníky policejní akademie).

Očekávanými výstupy v roce 2008 jsou zejména dvě publikace v českém i anglickém jazyce (analytický popis stávajícího stavu a publikace týkající se psychologického dopadu „Hate Crime“ na oběti těchto trestných činů), studijní návštěva českého týmu složeného ze zástupců české policie a neziskového sektoru v Lotyšsku, příprava národní konference a mezinárodního semináře v České republice a účast na mezinárodním semináři a národní konferenci v Lotyšsku.

Monitoring internetového extremismu jako metoda boje proti diskriminaci a rasismu

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Cíle projektu

Zvýšení obranyschopnosti obětí internetového extremismu (internetem šířené nesnášenlivosti) prostřednictvím zvýšení informovanosti veřejnosti, omezením ataků nesnášenlivosti v internetovém prostoru a zvýšení akceschopnosti státních institucí v boji s fenoménem nesnášenlivosti. Více informací na www.helcom.cz

Trvání: 14.6.2007 – 13.6.2008

Klíčové aktivity projektu v roce 2007

Monitoring nesnášenlivosti na internetu

- zpracována metodika monitoringu, zpracován návod k právní kvalifikaci zdrojů
- realizován experty projektu a dobrovolníky
- zpracována klasifikace nalezených internetových zdrojů, systém evidence zdrojů

Iniciace právního postupu – podněty k odstranění/znepřístupnění zdrojů

Právní analýzy webových stránek českých nacionalistických a neonacistických skupin

Informační kampaň projektu

- inzerát uveřejněný v časopisu Respekt
- banner projektu umístěný na www.helcom.cz a relevantních webových stránkách
- internetový leták o projektu
- informace o projektu na www.helcom.cz

Zvyšování informovanosti o fenoménu internetové nesnášenlivosti

- odborné konzultace k internetové nesnášenlivosti a aktivitám české ultrapravice v médiích
- uveřejňování analýz na www.helcom.cz
- příspěvek ve Zprávě ČHV o stavu lidských práv
- zřízení stálé internetové diskuse k tématu pravicového extremismu a nesnášenlivosti na www.helcom.cz

Účast na kulatém stole Combating Hate Crime in CR and Latvia, Praha

Navázání spolupráce s International Network Against Cyber Hate (v roce 2008 se ČHV stal členem)

Poskytování právního poradenství obětem internetové nesnášenlivosti.

Realizované projekty Vězeňství a trestní justice

Nezávislá kontrola policie

Projekt vznikl za finanční podpory Open Society Fund Praha.

Doba trvání projektu: 1.1. 2007 – 29.2. 2008

Partner projektu: Liga lidských práv.

Cíl projektu:

Vytvoření de jure nezávislého orgánu, který by se z přímého zákonného pověření zabýval prověřováním a prošetřováním podezřeními z trestné činnosti příslušníků bezpečnostních složek a to u obecních (městských policií), příslušníků Celní správy, příslušníků Vězeňské služby, příslušníků Hasičského záchranného sboru a specificky i příslušníků bezpečnostních služeb (typicky BIS).

Realizované aktivity:

- Publikace kritické analýzy ke stávajícímu systému kontroly policie – Zpráva ČHV o stavu lidských práv za rok 2006, <http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2007021602>
- Konzultace a lobbying k reformě kontrolního systému: senátor PČR Martin Mejstřík (19.1.2007), John Bok (16.8.2007), porada Policejního prezidia ČR (24.-26.1.2007), konzultace s představiteli SPŠ Praha – v rámci mezinárodní konference Evropské vězeňské systémy (4.-6.9.2007). Aktivita směřující k prosazení nového kontrolního orgánu. Vyvinutí tlaku na projednání návrhu zákona před koncem roku 2007 v Poslanecké Sněmovně Parlamentu ČR.
- Problematika byla zahrnuta též do školicích programů realizovaných na Policejní akademii ČR (leden – únor 2007).
- Dokončení a předložení zahraniční analýzy vnitřních a vnějších kontrolních mechanismů dánské policie.
- V září a říjnu 2007 proběhla analýza vnitřních mechanismů kontroly Policie ČR na základě kontaktování Preventivně informačních skupin jednotlivých okresních a krajských ředitelství Policie ČR.
- V polovině září proběhla schůzka s pracovníky Odboru odhalování závažné obecné kriminality Správy hl.m. Prahy Policie ČR mimo jiné na téma vnitřní kontroly a jejího uplatňování na tomto úseku.
- V polovině října 2007 byla dokončena a předložena hloubková analýza vnitřních kontrolních mechanismů Policie ČR.
- V říjnu 2007 také dokončuje partnerská organizace, Liga lidských práv (Mgr. Jiří Kopál), analýzu vnějších kontrolních mechanismů Policie ČR.
- Vypracováním srovnávací analýzy kontrolních mechanismů v dánském a českém modelu policie.

- Tisková konference a seminář – Praha - Hrdlořezy - nezávislá kontrola policie – za účasti profesních skupin Policie ČR, médií, NNO.
- Dokončení komplexní analýzy vnitřních i vnějších kontrolních mechanismů Policie ČR včetně mezinárodní srovnávací studie v oblasti existujících kontrolních systémů policejních sborů, a to s důrazem na efektivitu jednotlivých modelů a jejich osvědčenost v čase a demokratickém prostředí.
- Konference s partnerskou organizací, Ligou lidských práv – 30.11.2007, Praha (Mánes) - nezávislá kontrola policie – za účasti profesních skupin Policie ČR, médií, NNO, kanceláře ombudsmana a dalších; prezentace srovnávací analýzy kontrolních mechanismů v dánském a českém modelu policie a projednání možných reformních kroků.
- Konference o aktuálních otázkách lidských práv včetně otázkách reformy policie, shromažďovacího práva a jeho omezení, donucovací prostředky apod. – 10.12.2007, sídlo delegace OSN, Informační centrum.
- Publikace komplexní analýzy kontrolního systému Policie ČR.
- Publikace připomínek k vládnímu návrhu č. 439 zákona o Policii ČR vypracované spolu s partnerskou organizací, Ligou lidských zpráv, za součinnosti dalších neziskových organizací.

Výstupy:

- Publikace kritické analýzy ke stávajícímu systému kontroly policie – Zpráva ČHV o stavu lidských práv za rok 2006,
<http://www.helcom.cz/view.php?cislocclanku=2007021602>
- Publikace komplexní analýzy kontrolního systému Policie ČR
- Srovnávací analýza kontrolních mechanismů v dánském a českém modelu policie (Mgr. Bc. Jiří Sůva).
- Uspořádání odborné konference pro poslance a senátory za účasti zahraničního experta (Dánsko), odpovědných politických a resortních představitelů ČR a předních českých odborníků na kontrolní problematiku policie a bezpečnostních služeb v listopadu až prosinci 2007.
- Tisková konference a seminář – Praha - Hrdlořezy - nezávislá kontrola policie – za účasti profesních skupin Policie ČR, médií, NNO; prezentace výstupu v Radiožurnálu (tel. interview)
- Konference o aktuálních otázkách lidských práv včetně otázkách reformy policie, shromažďovacího práva a jeho omezení, donucovací prostředky apod. – 10.12.2007, sídlo delegace OSN, Informační centrum
- Mediální vystoupení např.:
 - o Reportéři ČT - Čekání na omluvu policie, 28.1.2008
(<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1142743803-reporteri-ct/208452801240004-28.01.2008-21:30.html>)
 - o Události, ČT - Kontrola policie je nedostatečná, 2.12.2007 19:00
(<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/02.12.2007/207411000101202-19:00-1-udalosti.html?index=121494>)
 - o Deník - Policie těžce postřelila člověka. Ne poprvé, 21.2.2008
(http://www.denik.cz/z_domova/policie_postrelila20080221.html)
- Připomínky k vládnímu návrhu č. 439 zákona o Policii ČR vypracované spolu s partnerskou organizací, Ligou lidských zpráv, za součinnosti dalších neziskových organizací.

Český helsinský výbor, stejně jako organizace Liga lidských práv, partnerská organizace v projektu, dlouhodobě vyvíjí úsilí k prosazení, vytvoření a přijetí nového zákona i celého systému kontroly policejní práce nezávislé na resortních mechanismech, a to transparentního,

kvalifikovaného a efektivního, který by nahradil setrvale neuspokojivý stav současného hlavního kontrolního mechanismu, tedy Inspekce ministra vnitra a jí prováděných šetření ve věcech podezření z trestné činnosti příslušníků Policie ČR.

V rámci projektu byla zevrubně vyhodnocena současná situace, provedena mezinárodní komparatistika kontrolních policejních systémů a na základě zjištěných nedostatků došlo k předložení návrhů na vytvoření nezávislého orgánu, který by se z přímého zákonného pověření zabýval prověřováním a prošetřováním podezřeními z trestné činnosti a dalšího nezákonného jednání příslušníků policie a dalších státních složek, to vše především vypracováním a prezentováním komplexní analýzy kontrolního systému Policie ČR včetně mezinárodní srovnávací studie, která tvoří stěžejní výstup projektu.

V průběhu trvání projektu byl ve smyslu výše uvedeném vyvíjen soustavný tlak na odpovědné ústavní činitele (vláda, ministři, poslanci) směřující k prosazení nového kontrolního orgánu včetně odborných mediálních vystoupení. V samotném závěru projektu vládou předložený návrh nového zákona o Policii ČR již ve své důvodové zprávě reflektoval existenci různých modelů kontrolních systémů, přijaté řešení (samotným předkladatelem přiznané jako nikoli optimální) bylo však podrobeno kritice Českého helsinského výboru a dalších nevládních organizací.

Aktivity projektu mimo jiné přispěly ke změnám v této oblasti, nicméně je zřejmé, že bude nezbytné tuto činnost nadále prohlubovat a i do budoucna usilovat o prosazení zcela nezávislé vnější kontroly příslušných státních orgánů a vyvíjet v tomto směru tlak na odpovědné ústavní činitele.

Právo na soudní a jinou právní ochranu v detenci – monitoring a litigace

RIGHT TO JUDICIAL AND OTHER LEGAL PROTECTION IN DETENTION - LITIGATION AND LOBBYING.

Projekt byl podpořen Open Society Institute – Budapešť.

Cílem projektu je zvyšování míry efektivity a naplňování účelu trestu odnětí svobody.

Konkrétní cíle projektu

- pokračovat v běžících soudních kauzách a dosáhnout konečných soudních rozhodnutí
- zpracovat vhodné konkrétní litigační strategie a publikovat je
- dosáhnout legislativních změn v oblasti vězeňství.

Trvání projektu: 2006-2007

Klíčové aktivity projektu v roce 2007

Lobbying

- František Valeš členem Poradního sboru generálního ředitele VSČR (od duben 2007)

- Podpora opatření veřejných politik ve vězeňství prostřednictvím členství v Radě vlády pro lidská práva
- Členství v poradním sboru ředitele Věznice Jiřice
- Základní témata: ochrana práv vězněných osob – nezávislé kontrolní mechanismy, zákonnost výkonu trestu – obecný stav, oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením, právo na informace o zdravotním stavu pacienta-vězněné osoby, zvyšování zaměstnanosti vězněných osob, zvyšování personálních kapacit specialistů VSČR a PMSČR, důraz kladený na individualizaci zacházení a uplatňování principů dynamické bezpečnosti; reforma justice a vězeňského systému
- Relevantní instituce – adresáti lobbeyingových aktivit: Vězeňská služba ČR (generální ředitelství, managementy věznic), Probační a mediační služba ČR, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, poslanci a senátoři, Soudcovská unie ČR, zmocněnec Vlády ČR pro lidská práva atd.
- Účast expertů projektu na mezinárodní konferenci ICEPS 2007, Evropské vězeňské systémy, Kroměříž

Ovlivňování povědomí společnosti prostřednictvím médií

- pořady věnované vězeňství v ČR – Český rozhlas 6, Česká justice
- články a reportáže v médiích, odborná stanoviska pro média (více viz www.helcom.cz)

Monitoring výkonu vazby a trestu ve věznicích

- návštěvy věznic realizované v roce 2007: Ostrov nad Ohří, Praha-Pankrác, Praha-Ruzyně, Rýnovice, Světlá nad Sázavou

Litigace – případová agenda

- V průběhu projektu bylo poskytováno korespondenční právní poradenství vězněným osobám
- V relevantních kauzách byla zprostředkována právní pomoc advokáta s cílem zastupovat klienta v soudním řízení ve věcech majících obecný dopad na výkon vězeňství, zejména:
 - ochrana před šikanou a sexuálním násilím ve věznicích
 - právo na udržování rodinného života (umístění odsouzeného do věznice v blízkosti bydliště blízkých osob)
 - právo na výkon trestu na základě zákona v souvislosti se zákonnou diferenciací výkonu trestu
 - ochrana práv vězněných osob – přípustnost postupu ve správním soudnictví
 - přeplněnost věznic, právo na důstojný výkon trestu
 - právo na podmíněné propuštění jako součást práva na zákonný trest
 - právo na ochranu zdraví
 - zacházení s nebezpečnými vězněnými osobami - právo na trest na základě zákona, právo na spravedlivý proces a účinné prostředky ochrany
 - přezkum rozhodnutí v kázeňském řízení, právo na spravedlivý proces
 - právo na informace o zdravotním stavu
 - trestní obvinění klienta v souvislosti s podáním trestního oznámení proti policistům
 - ochrana mladistvých v trestním řízení, nezákonné jednání policistů

Relevantní výsledky projektu

Posílení přístupu vězněných osob ke spravedlnosti prostřednictvím formulace a publikace litigačních strategií a jejich ověřování; účast na formulaci opatření k modernizaci systému vězeňství a trestní justice, zejména:

- iniciace diskuse odborné veřejnosti k ustavení nezávislého kontrolního orgánu ve vězeňství
- iniciace diskusí odborné veřejnosti k reformě institutu podmíněného propuštění (série kulatých stolů Parole 2007), jehož výstupem je příprava pilotáže institutu komisí pro podmíněné propuštění v roce 2008 (realizace: VSČR, PMSČR, ČHV)
- iniciace právní (zákonné) úpravy výkonu trestu u nebezpečných vězněných osob (OZSTZ)
- podpora zvýšení zaměstnanosti odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody
- podpora a dosažení zákonné úpravy práva pacienta na informace o zdravotním stavu, včetně pacienta-vězněné osoby
- relevantní soudní rozhodnutí ovlivňující výkon vězeňství, např.: posílení role dozorového státního zástupce při kontrole zákonnosti výkonu vězeňství, precizace posuzování podmínek pro podmíněné propuštění, právo vězněné osoby být účastníkem řízení na ochranu osobnosti.

Přístup ke spravedlnosti ve vězeňství – litigace a lobbying

Projekt byl podpořen Open Society Fund

Trvání projektu: 1.8. 2006 – 30.9. 2007.

Projekt navazuje na projekt "Právo na soudní a jinou právní ochranu v detenci – monitoring a litigace" (2003 – 2005), podpořený Open Society Institute, přičemž se zaměřuje na rozpracování výstupů předchozího projektu, zejména analýzu stávající legislativy a praxe vězeňství včetně návrhu legislativních změn a lobbyingu a dosažení výsledku konkrétních soudních sporů zahájených v rámci předchozího projektu.

Celkovým **cílem** projektu je zvyšování míry efektivity a naplňování účelu trestu odnětí svobody.

Konkrétní cíle projektu

- pokračovat v běžících soudních kauzách a dosáhnout konečných soudních rozhodnutí
- zpracovat vhodné konkrétní litigační strategie a publikovat je
- dosáhnout legislativních změn v oblasti vězeňství.

Hlavní výstupy projektu – výběr

1. Prosazení přijetí vhodné právní úpravy již existujících oddělení zvýšené ochrany („oddělení se zvýšeným stavebně technickým zabezpečením“)

ČHV po zjištění absence vhodné, resp. minimální právní úpravy týkající se oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením (OZSTZ) zpracoval návrh novely zákona o výkonu trestu odnětí svobody, k jehož opakovanému projednání došlo s GR VS ČR. Normy týkající se spravedlivého procesu (tj. pravidel zařazování a vyřazování odsouzených, přezkumu rozhodnutí, předpokladů pro zařazení atd.) byly v roce 2007 upraveny interními předpisy VSČR.

Individuální případy odsouzených zařazených na OZSTZ ČHV v rámci litigační strategie a v rámci předpisů správního soudnictví řešil vyjednáváním se zástupci GR VS ČR a státními zástupci.

2. Prosazení práva na informace o zdravotním stavu a poskytování výpisů a kopií ze zdravotnické dokumentace

V průběhu projektu došlo k završení legislativního procesu v oblasti novelizace zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu přijetím novely tohoto zákona pod č. 11/2007 Sb. Novela upravuje především právo pořizovat si kopie ze zdravotní dokumentace, právo zmocnit jinou osobu k přístupu do zdravotní dokumentace, potažmo získávání informací o zdravotním stavu, právo blízkých osob získávat informace o zdravotním stavu zemřelého.

3. Regulace hygienických podmínek ve věznicích zákony či předpisy nižší právní síly

Na základě neuspokojivého stavu hygienických podmínek ve věznicích ČR ČHV inicioval na základě zformulovaných doporučení právní regulaci současného stavu. Do ukončení projektu však navrhované změny nebyly realizovány.

4. Zvyšování zaměstnanosti a pracovních aktivit ve věznicích

Na základě poznatků získaných především z případové agendy a monitoringu ve věznicích zpracoval ČHV analýzu pracovních aktivit a zaměstnávání vězněných osob. V analýze se zaměřil především na právní hledisko i na motivaci vnějších zaměstnavatelských subjektů k zaměstnávání obviněných a odsouzených osob.

Zaměstnávání hraje velmi výraznou roli při sociální reintegraci odsouzených, a to již v průběhu výkonu trestu odnětí svobody, jakožto součást výchovného působení na odsouzeného i vytvoření pracovních návyků, tak i v době po propuštění z výkonu trestu jako nedílná součást zapojení do civilního života i jako prevence dalšího páchaní trestné činnosti. Z analýzy vyplývá, že je třeba věnovat maximální pozornost zaměstnávání vězněných osob. Z toho důvodu je nutné zpracovat motivační nástroje pro vnější zaměstnavatelské subjekty a tím docílit dalšího navyšování počtu pracovních zařazených odsouzených. Motivaci lze spatřovat např. ve formě právních výhod – daňové zvýhodnění zaměstnavatelů zaměstnávajících vězněné osoby, vyvíjení či implementace alternativních postupů jako mentoring, mediace, atd.)

V průběhu realizace projektu došlo k dalšímu navýšení počtu zaměstnaných vězňů na 64%, a to především za využití dělených pracovních úvazků, tedy došlo k nárůstu počtu zaměstnaných osob o 20% oproti stavu v době zahájení realizace projektu.

ČHV se připojil k iniciativě GR VS ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR v oblasti vypuštění zákonného institutu souhlasu odsouzeného se zařazením do zaměstnání, tedy efektivního využití pracovní povinnosti odsouzených jako motivačního prvku pro zaměstnavatele. V návaznosti na tuto skutečnost byl zpracován legislativní záměr a zahájen legislativní proces.

ČHV dále podpořil využití efektivních modelů zaměstnávání vězňů, typicky praxi ve Věznici Odolov, a publikoval doporučení týkající se rozšíření obdobné praxe v celorepublikovém kontextu.

5. Podpora navyšování počtu zaměstnanců Probační a mediační služby ČR

Na základě vyjednávání a podporujících aktivit ČHV došlo na základě rozhodnutí ministra spravedlnosti k navýšení počtu pracovníků Probační a mediační služby ČR o 60. Ačkoli je navýšení počtu pracovních pozic v PMS ČR velmi dobrým přínosem, je třeba v budoucnu nadále podporovat navyšování počtu tabulkových míst především s ohledem na zajištění

efektivního a kvalitního výkonu alternativních trestů vedoucího mimo jiné ke snížení počtu odsouzených osob umístěných do výkonu trestu odnětí svobody.

6. Navyšování počtu kvalifikovaného personálu ve věznicích – navyšování mimopracovních aktivit

ČHV v době trvání projektu formou veřejných vystoupení a vyjednávání s příslušnými subjekty podporoval navýšení počtu tabulkových míst ve věznicích, a to především navýšení pracovních pozic specialistů přímo pracujících s vězněnými osobami. Svým přístupem tak přispěl k navýšení počtu tabulkových míst o 200, čímž došlo ke zkvalitnění personálního zajištění realizace aktivit programů zacházení a zlepšení možnosti následného zapojení pachatelů trestné činnosti do společnosti.

7. Sjednocení a zdokonalení institutu podmíněného propuštění

Za účelem zdokonalení institutu podmíněného propuštění s dohledem byly realizovány ve spolupráci s Věznicí Jiřice 2 pracovní semináře, zaměřené na zjištění potřeb soudců z důvodu docílení vyššího počtu odsouzených na podmíněné propuštění s dohledem.

V průběhu realizace projektu byla v rámci kulatých stolů vytvořena multidisciplinární pracovní skupina složená ze zástupců profesí podílejících se na podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem a i vědeckých pracovníků (zástupci VS ČR, PMS ČR, soudci, státní zástupci, zástupci Ministerstva spravedlnosti ČR, ÚSKPV PP ČR, Právnické fakulty Univerzity Karlovy, IKSP, ČHV, Městského centra sociálních služeb,..). V projektu bylo využito tezí, které vyplynuly z projektu PMS ČR Transition Facility realizovaného v letech 2005 – 2006, zaměřeného na rozvoj efektivní spolupráce justičních složek v oblasti podmíněného propuštění s dohledem (parole). Projednání těchto tezí za účasti mnoha subjektů se stalo náplní programu jednotlivých kulatých stolů s cílem dosáhnout efektivních změn v oblasti využívání podmíněného propuštění s dohledem.

Lobbying

Možnost přímého působení na utváření politik Vězeňské služby ČR ve formě koncepčních a praktických postupů optimalizace situace ve vězeňství a ochrany práv vězněných osob získal ČHV v dubnu 2007, kdy se zástupce ČHV stal členem Poradního sboru generálního ředitele VS ČR.

V rámci poradního sboru byla v době realizace projektu projednávána doporučení k právní úpravě detenčních ústavů a formulována doporučení k programům zacházení a zaměstnávání vězněných osob.

Vliv na utváření veřejných politik v oblasti ochrany práv vězněných osob má ČHV také díky členství svého zástupce v Radě Vlády ČR pro lidská práva. V tomto kontextu se podílel např. na formulaci doporučení k Zprávě Vlády ČR o stavu lidských práv v oblasti vězeňství a trestní justice.

ICEP 2007 – Mezinárodní konference Evropské vězeňské systémy

Konference byla významným prostorem pro jednání s relevantními experty na problematiku trestní justice, prezentaci a podporu výstupů projektu v rámci jednotlivých pracovních skupin zaměřených na vzdělávání a zaměstnávání vězněných osob a bezpečnost.

Osvěta

V rámci osvěty v oblasti trestní justice byla v rámci seminářů konaných 25. a 27.4. 2007 vytvořena multidisciplinární pracovní skupina Parole, jejímž cílem bylo v navazujících seminářích projednat hlavní teze, které vyplynuly z projektu PMS ČR Transition Facility,

týkající se podmíněného propuštění s odhledem. Účelem projednání těchto tezí bylo nalézt mezi odborníky působícími v oblasti trestní justice společnou cestu vedoucí pokud možno k nejefektivnějšímu způsobu využívání institutu podmíněného propuštění s dohledem (parole).

Pracovní skupina projednávala tyto teze:

- 1) přenesení kompetencí při zařazování do VTOS a přeřazování mezi jednotlivými typy věznic ze soudů na VS ČR
- 2) zřízení „parolových komisí“
- 3) možnost prodloužení nebo zkrácení doby trvání uloženého dohledu v průběhu zkušební doby podmíněného propuštění
- 4) zpružnění a rozšíření dobré praxe při ukládání dohledů v rámci podmíněného propuštění
- 5) zapojení stanoviska oběti trestné činnosti do podkladů potřebných pro rozhodování soudu o podmíněném propuštění s dohledem
- 6) posílení plynulé komunikace mezi soudy, VS ČR, PMS v souvislosti s přípravou a následnou realizací podmíněného propuštění s dohledem
- 7) standardizování informací, které jsou připravovány jako podklad pro rozhodnutí soudu o podmíněném propuštění s dohledem
- 8) posílení úlohy státního zástupce

AD 1) Pracovní skupina došla ke shodě v potřebě posílení úlohy VS ČR při stanovení režimu práce s odsouzeným, dále v potřebě změny systému typologie věznic ze 4 na dva (věznice a věznice s maximální ostrahou), dále v nutnosti upravit zákonem systém vnitřní diferenciací důrazněji motivující vězněné osoby.

Tyto změny by měly docílit posílení možnosti VS ČR působit na odsouzené, snížení počtu vězněných osob a tím snížení nákladů, kvalitnější příprava odsouzených na výstup z výkonu trestu odnětí svobody.

AD 2) Potřeba zřízení „parolových komisí“ vyplynula z nedostatečného posuzování žádostí o podmíněné propuštění ze strany soudů díky nesourodosti hodnotících zpráv, které mají soudy k dispozici.

Smyslem těchto komisí by bylo projednání a konfrontace stanovisek jednotlivých orgánů k otázce podmíněného propuštění i možnost slyšení osoby odsouzené, případně oběti trestného činu, ale především předložení kvalitní hodnotící zprávy o naplnění účelu trestu u odsouzeného, jeho postavení ke spáchané trestné činnosti a o předpokladech k podmíněnému propuštění.

Komise by měla být složena z odborníků řady profesí, kteří by byli schopni na základě zpracované metodiky poskytnout odborná stanoviska k osobě odsouzeného (vychovatel, speciální pedagog, psycholog, psychiatr, sociální pracovník, sociální kurátor,...).

Ad 3) Uvedená teze by zajistila větší flexibilitu soudů při posuzování důvodnosti délky uloženého dohledu v návaznosti na plnění účelu trestu, následnou resocializaci propuštěného z výkonu trestu odnětí svobody a také by předešla současnému nadměrnému využívání ukládání zkušební doby u dohledu v sazbě při horní hranici zákonné sazby (7let), čímž by se mimo jiné předešlo vysokému zatížení personálu PMS ČR.

Ad 4) Cílem této teze je zavedení jednotného systému vyhodnocování rizik u odsouzených jednak v průběhu výkonu trestu, jednak při rozhodování o podmíněném propuštění, při výkonu vlastního dohledu i při rozhodování o tom, zda se propuštěný osvědčil či bude navrácen zpět do výkonu trestu odnětí svobody.

Jako řešení se nabízí pilotně zkoušený hodnotící nástroj SARPO, který by mohl být základem pro jednotně využívanou metodiku ve všech věznicích v ČR.

Výsledkem by mělo být snížení teritoriálních rozdílů v rozhodovací praxi soudů v e věcech podmíněného propuštění.

AD 5) Jedná se o institut, který by mohl vést k posílení principů restorativní justice. Poškozenému by mělo být umožněno právo vyjádřit se k osobě pachatele/odsouzeného před rozhodnutím o podmíněném propuštění, jeho vyjádření by mohlo sloužit jako jeden z podkladů pro rozhodování soudu.

AD 6) Z praxe vyplývají nedostatky v komunikaci mezi jednotlivými orgány činnými v trestním řízení, zbytečně dlouhé časové rozpětí mezi shromážděním potřebných podkladů soudem obesláním, nařízením veřejného zasedání, rozhodnutí soudu, informování dotčených subjektů. Dalším problémem pak je nedostatečná vzájemná informovanost mezi soudy, věznicemi, PMS ČR a orgány činnými v trestním řízení.

Za důležitý v souvislosti s touto tezí je třeba považovat návrh zřízení sjednoceného informačního systému přístupného všem spolupracujícím složkám, který by mohl realizaci rozhodování o podmíněném propuštění uspíšit.

AD 7) Důvodem projednání této teze byla kvalitativní i kvantitativní nejednotnost v podkladech poskytovaných soudům pro účely rozhodování o podmíněném propuštění v jednotlivých regionech, stejně tak jako rozdílnost požadavků jednotlivých soudců co do obsahu dokumentů. Nedostatečně propracované podklady tak mohou mít vliv na riziko nesprávného rozhodnutí soudu o žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění.

Předejít riziku by tak bylo možné na základě podrobných zpráv poskytovaných soudům jednotlivými věznicemi a středisky PMS ČR, které by reflektovaly na potřeby a požadavky soudců rozhodujících o podmíněném propuštění. Zprávy by pak měly vycházet především z nástrojů využívaných na vyhodnocování rizik, které jsou nyní pilotně testována v několika věznicích, v ideálním případě by mělo dojít ke zpracování podkladů parolovými komisemi.

AD 8) Vychází se ze zkušenosti, kdy státní zástupci ve většině případů absentují u jednání o podmíněném propuštění. Jejich absence vyplývá z toho, že nemají zákonem uloženou povinnost se takových jednání zúčastnit, ale principiálně jako zástupci veřejného zájmu by se měli projednání účastnit.

Z diskuse vyplynulo několik variant jak tuto věc řešit. Především vsunutím povinné účasti státních zástupců u projednání o podmíněném propuštění do zákona, případně zvážit možnost zavedení případů, u nichž by bylo lze rozhodnout o žádosti o podmíněné propuštění bez veřejného projednání či odejmout státním zástupcům kompetenci být účastníkem řízení o podmíněné propuštění a přenést obhajobu veřejného zájmu na jiný subjekt.

Projednání výše uvedených tezí a práce multidisciplinární pracovní skupiny se stala východiskem pro pilotní ověření navrhovaných modelů ve spolupráci PMS a vybraných věznic, jehož realizace se v současné době připravuje v rámci jednání mezi PMS, GŘ VS ČR a ČHV.

Na konci měsíce června proběhla k projektu tisková konference, kde byly prezentovány výstupy projektu včetně navrhovaných změn. V návaznosti na tiskovou konferenci byly publikovány články v tisku – 29.6. 2007 Lidové noviny, 11.7.2007 – 2 články v Prague Post.

Koalice Šance: zaměstnávání osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem EU a státním rozpočtem České republiky.

Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je vytvoření a pilotní ověření modelu kontinuálního systému služeb a programů práce s odsouzenými před výstupem z výkonu trestu odnětí svobody a po návratu do civilní společnosti, mj. při využití metody mentoringu, se zvláštním zaměřením na nalezení zaměstnání. Projekt je realizován Koalicí Šance, hlavním realizátorem je Sdružení pro probaci a mediaci v justici, o.s., Český helsinský výbor v projektu působí jako partnerská organizace. Více informací o projektu na www.equal.spj.cz.

Trvání: 15. prosinec 2004 – 31. srpen 2008

Klíčové aktivity projektu v roce 2007

Revize a dopracování metodiky reintegračního programu před a po propuštění

Realizace reintegračního programu ve Věznicih Bělušice a Vinařice a návazná činnost mentorů s klienty projektu po propuštění

Realizace druhého kursu pro mentory

Informační semináře Koalice Šance, kulatý stůl s odsouzenými ženami (Věznice Světlá nad Sázavou) – „Práce na černo a gender aspekty v problematice odsouzených“

Doplňkové vzdělávací programy pro odborníky projektu

Činnost v národní tématické síti A

Aktualizace webových stránek www.equal.spj.cz

Zpracování informačních materiálů – leták k projektu v Čj a Aj, informační brožura „Kroky po propuštění“, „Vězeňský občasník“, propagační předměty projektu; příprava instruktážního/informačního filmu

Mezinárodní spolupráce v rámci TCA Open Windows – koordinační schůzka v Praze, návštěva Věznice Světlá nad Sázavou, seminář „Gender and Minority Issues“

Klíčové aktivity Českého helsinského výboru

Řízení projektu – zapojení v Řídícím výboru a pracovních skupinách Metodika, Mainstreaming a Motivační nástroje pro zaměstnavatele

Kurs právního minima – aktualizace metodiky, pracovní listy, realizace besed s odsouzenými ve Věznicih Bělušice, Vinařice a Světlá nad Sázavou; předcházení a odstraňování zadluženosti, základy pracovního práva, práce „na černo“

Kurs pro mentory – předcházení a odstraňování zadluženost

Právní poradenství cílovým skupinám, právní podpora a poradenství mentorům a regionálním koordinátorům

Právní podpora při realizaci projektu

Právní poradna – Vězeňský občasník, webové stránky projektu

Mezinárodní spolupráce TCA Open Windows

- spolu-koordinace koordinací schůzky v Praze a semináře „Gender and minority issues“, zajištění části gender issues, zajištění návštěvy Světlá nad Sázavou
- transnational questionnaire – zpracování údajů k českému vězeňství
- Závěrečná konference TCA, Vilnius, Litva

Zajištění PC školení pro odborníky projektu – PowerPoint, práce s fotografií

Účast na přípravě informačního filmu

Koordinace - gender mainstreaming

Realizované projekty

Sociální začleňování – reintegrační aktivity pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Rozvoj lidských zdrojů-osvěta a poradenství Region Praha

Projekt JPD3 2143 je spolufinancován evropským sociálním fondem, státním rozpočtem ČR a rozpočtem hl. města Prahy.

Trvání projektu bylo **24 měsíců (prosinec 2005-listopad 2007)**. Projekt směřoval k rozvoji zaměstnanosti v regionu, a to zkvalitňováním lidských zdrojů mezi skupinami ohroženými sociálním vyloučením a napomáháním při jejich integraci do společnosti. Cílem projektu bylo zvyšovat potenciál pracovního a společenského uplatnění lidí, kteří jsou nějakým způsobem znevýhodněni na trhu práce (jsou to např. propuštění vězni, lidé bez domova, osoby předčasně opouštějící školu, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby postrádající pracovní návyky, lidé ohrožení diskriminací na základě etnické příslušnosti, pohlaví, sociálního postavení, zdravotního hendikepu aj.).

Partnerem projektu bylo Sdružení pro probaci a mediaci v justici (SPJ).

Aktivity projektu:

- Osvětové a vzdělávací semináře ve věznicích
- Semináře v regionu
- Informační a poradenské centrum
- Diseminace projektu
- Specializovaný trénink pro osoby se záznamem v rejstříku trestů
- Mentorská činnost, ve spolupráci s partnerem

Cílové skupiny projektu:

- Osoby ohrožené sociálním vyloučením (propuštění vězni, bezdomovci, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby ohrožené diskriminací atd.)
- Státní a nevládní organizace a instituce poskytující podporu a pomoc výše uvedeným cílovým skupinám

Hlavní výstupy z aktivit realizovaných v roce 2007

1. Osvětové a vzdělávací semináře ve věznicích

V rámci programu zacházení se konaly semináře a kursy v předvýstupních odděleních dvou pražských vazebních věznicích (Pankrác, Ruzyně).

Semináře se soustředily především na problematiku uplatnění se na trhu práce a ve společnosti, problematiku orientace v základních administrativních a organizačních podmínkách při zabezpečování základních osobních potřeb (bydlení, sociální podpora, hledání práce apod.) a při pracovním nebo podnikatelském uplatnění. Kursy se specializovaly hloubkově na uvedenou problematiku (komunikační dovednosti, nácvik modelových situací apod.). Byly realizovány v časové souslednosti s přednáškami a byly zaměřeny na získání a upevnění praktických dovedností potřebných k sociálnímu uplatnění.

V tomto roce bylo ve věznici Pankrác uskutečněno z personálních a organizačních důvodů pouze jeden seminář „Aspekty propuštění z VTOS” – právní minimum a jeden kurz „Orientační běh komunikací”. Ve věznici Ruzyně (+ Řepy) pak proběhlo dalších 5 seminářů a kurzů.

Celkem v roce 2007 bylo seminářem podpořeno cca **68 osob** a kursem **40 osob** připravujících se na propuštění z výkonu trestů odnětí svobody.

Semináře v regionu

V průběhu projektu proběhly celkem **4 semináře** na území Prahy. Semináře byly určené pro pracovníky veřejné správy a nevládních organizací a jednotlivce z řad cílových skupin, popřípadě i zaměstnavatelů v regionu zaměřené na práci s klientem. Témata jednotlivých seminářů v regionech může být proměnlivé podle přizvaných účastníků, cílem je se prostřednictvím panelové diskuse soustředit na problematiku zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce, na situaci na pracovním trhu, úroveň sociálních služeb a související témata. Součástí těchto diskusí bude i prezentace aktivit ČHV (a dalších zastoupených institucí).

V roce 2007 se uskutečnily tři osvětové semináře v Praze, tentokrát již v budově Informačního centra Úřadu městské části Prahy 5. Druhý seminář se konal 26.4. 2007 a řešil téma „Kursy a vzdělávání zaměřené na osoby sociálně vyloučené a osoby ohrožené nezaměstnaností v rámci jejich integrace do společnosti“. Třetí seminář jsme uspořádali mimo harmonogram, dne 25. 9. 2007 z důvodu personálních změn. Zaměřili jsme se na „Specifika práce s vybranými cílovými skupinami ohrožených sociální exkluzí“. Poslední seminář, uskutečněný 21.11.2007 se zabýval, ve snaze navázat na předcházející setkání, obdobnou tematikou, tentokrát však z pohledu státních a komerčních subjektů „Práce s osobami ohroženými sociální exkluzí v praxi státních a komerčních subjektů“.

Celkový počet podpořených osob přímo na seminářích v regionu je 167, roce 2007 to bylo 109 osob.

2. Informační a poradenské centrum

V rámci realizace projektu bylo v prostorách Českého helsinského výboru otevřeno informační a poradenské centrum, které poskytovalo bezplatné sociální a právní poradenství. Právníci a sociální pracovníci centra poskytovali bezplatně sociální a pracovní-právní poradenství v oblasti uplatnění na trhu práce a ve společnosti. Právní a sociální poradenství zajišťovali nejprve 3 právníci (posléze jen 2) a 1 sociální pracovník, ostatní činnosti zajišťoval finanční (1), administrativní (1) a informační (1) pracovníci, vedoucí projektu a supervizoři. Centrum mělo úřední hodiny v pondělí, úterý a ve středu, od 9-12 a 13-15 hodin, v ostatních dnech po předchozí domluvě. Poradenství bylo dále poskytováno telefonicky, emailem a korespondenčně.

Pracovní právní poradenství bylo velmi různorodé, nejčastější otázky se souvisely se skončením pracovního poměru, neméně dotazů se týkalo obecně podmínek pracovní-právních vztahů v souvislosti s novým zákoníkem práce. V posledních dvou čtvrtletí vzrostl počet dotazů ohledně podezření z diskriminace, bossingu a mobbingu na pracovišti, a v neposlední řadě se objevovaly také otázky související s praxí úřadů práce.

V sociální oblasti se za posledních 6 měsíců projektu řešila nejčastěji otázka bydlení a to ve více než polovině dotazů, dále byly řešeny dávky sociální podpory apod. Věkový průměr klientů se pohyboval jako v předchozích obdobích v rozmezí mezi 25-50 lety. V porovnání věkové kategorie do 25 let a nad 50 let, převyšovala výrazně kategorie klientů nad 50 let. Ze dvou třetin zůstaly klientkami ženy. Opětovně se zvýšil počet dotazů zaměstnaných osob, kteří spolu s klienty označených kategorií ostatní (studenti, invalidní, starobní důchodci apod.) tvoří majoritní část klientely.

Přímo bylo během roku 2007 poskytnuto cca **700 poradenských podpor**.

4. Specializovaný trénink pro osoby se záznamem v rejstříku trestů

Tato aktivita byla rozdělena do čtyřech kurzů (délka jednoho kurzu 4 měsíce). Kurzy byly koncipované tak, že klienti měli možnost seznámit se s teoretickou rovinou principů sociální komunikace, psychologie lidského chování a praktického nácviku konkrétních situací formou sociodramatu. Na závěr kurzů proběhla dvě setkání pro širokou klientskou základnu, kde byly osoby bez přístřeší seznámeny s právě proběhlými kurzy a dalšími informacemi, které by teoreticky mohly těmto lidem pomoci v rámci hledání zaměstnání. Setkání se zúčastnilo 140 osob. Kurz byl zajištěn občerstvením a každý zúčastněný proti podpisu obdržel 2 jízdenky na MHD. Účastníci kurzů byli převážně z řad osob bez přístřeší, kteří měli v minulosti záznam v rejstříku trestů. Během kurzů se přihlásila jediná žena. Tento fakt odpovídá jednak celkovému podílu mužů a žen v rámci problematiky bezdomovectví, ale také menší motivovanosti a v neposlední řadě i určitému ostychu být členem převážně mužského kolektivu.

5. Mentorská činnost

Činností partnera (Sdružení pro probaci a mediaci v justici) bylo zajištění vhodných zájemců o práci mentora, realizace kurzu složeného z 60 hodin teorie a 40 hodin praxe a následné zajištění práce mentorů s klienty ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR. Kurz je klasifikován jako rekvalifikační kurz. Teoretická část kurzu byla oproti harmonogramu prodloužena do ledna 2007 namísto plánovaného ukončení v listopadu 2006.. Praktická část kurzu spojená se zahájením práce mentorů s klienty, která následovala po teoretické části kurzu, byla zahájena na přelomu měsíce ledna a února 2007 namísto plánovaného prosince 2006 a byla ukončena v dubnu 2007.

Zkoušky mentorů se uskutečnily dne 20. 4. 2007. Zkoušky skládalo 12 mentorů, úspěšně složilo 11 mentorů. Ke konci realizace aktivity poskytli mentoři poradenství či jinak pracovali celkem s 49 klienty.

Publicita projektu

Publicita během celého období projektu probíhala v souladu s pravidly vizuální identity ESF v ČR a v souladu se Smlouvou o poskytnutí finanční podpory. Byla realizována v jednotlivých oblastech:

A. Publicita na internetu

Veškeré informace o projektu byly zveřejněny na webových stránkách realizátora a partnera projektu (www.helcom.cz, www.spj.cz).

Další internetové stránky: www.forint.cz, www.icn.cz, www.ecn.cz, www.praha3.cz, www.prazskapetka.cz atd.

Významným indikátorem v šíření publicity bylo měření návštěvnosti webových stránek, na jednotlivé články např. od listopadu, kdy se měnila podoba stránek ČHV do konce projektu v listopadu 2007 bylo uskutečněno cca 18654 vstupů.

B. Publicita v tisku

Publicita v tisku probíhala nepravidelně a byla zaměřena především na pražská periodika jednotlivých městských částí a přinášela informace o aktivitách projektu, především o poskytování sociálního a pracovně-právního poradenství.

C. Letáky

Letáky s informacemi o aktivitách projektu byly během celého projektu distribuovány do informačních center MČ Prahy a do Úřadů práce Prahy. Letáky byly též k dispozici klientům v našem informačním a poradenském centru. Distribuce letáků proběhla v dalších státních institucích i nevládních organizacích na území hl. města Prahy a v rámci aktivity č.1. K jejich šíření mezi cílové skupiny projektu bylo taktéž využito elektronické pošty.

D. Telefonické, osobní a písemné vyjednávání

Tyto druhy komunikace s poskytovateli sociálních služeb v regionu byly velmi významné v oblasti šíření publicity projektu.

V rámci všech aktivit probíhalo šíření informací o projektu, jak ze strany Českého helsinského výboru, tak i ze strany Sdružení pro probaci a mediaci v justici a lektora Specializovaného kursu.

E. Osvětové a vzdělávací semináře a kurzy

V rámci vzdělávacích kursů a seminářů ve věznicích měli osoby ve výkonu trestu odnětí svobody možnost se dozvědět o aktivitách projektu, taktéž využívat lektorů v rámci individuálních konzultací či se obrátit písemně na poradenské centrum ČHV. Během našich návštěv byli informováni o specializovaných kursech, které mohou následně navštěvovat po výstupu z VTOS.

Publicita byla významně šířena také na základě realizace seminářů v regionu.

Realizované projekty Rovné příležitosti

Modelový program podpory sladování profesního a rodinného života - Kraj Vysočina (MOPPS)

Projekt je realizován v rámci IS Equal a je podpořen ESF a státním rozpočtem ČR. Trvání projektu: 08/2005 – 06/2008; předkladatel projektu: Český svaz žen, ČHV partnerem projektu. Na národní úrovni má tento projekt 11 partnerů (NNO, výzkumné a školící instituce, komerční subjekty), na nadnárodní úrovni jsou partnery španělský projekt “Consilia-Lo” a švédský projekt “Värmlands Arbetslivsforum”. Název nadnárodního projektu: Balancing Life in Europe.

Projekt pokračuje od r. 2005. Hlavním záměrem a také globálním cílem projektu bylo vytvořit a realizovat modelový pilotní program v kraji Vysočina-Havlíčkův Brod. Cílem je podpora rovného přístupu k zaměstnání, ověřování postupů v boji proti diskriminaci a nerovnosti na trhu práce a vytváření podmínek umožňující sladování profesního a rodinného života.

Projekt je určen pro cílové skupiny, kterými jsou především rodiny s pečovatelskými závazky, osoby s omezenými možnostmi dalšího vzdělávání a pracovního uplatnění, ženy v oblastech s vysokou nezaměstnaností a ženy znevýhodněné na trhu práce (po mateřské dovolené a ženy nad 50 let věku).

Program je orientován do 4 okruhů, které řeší následující aktivity: okruh myšlení a hodnot, okruh služeb, okruh práce a okruh znalostí.

1. Okruh myšlení a hodnot

Významnou součástí jsou výzkumy, které oslovily veřejnost, rodiny, zaměstnavatele, poskytovatele služeb, instituce, zástupce státní správy, samosprávy a médií, dále také vzdělávacích, kulturních a osvětových institucí.

Cílem je zjištění:

- aktuální potřeby cílových skupin a jejich postoje k rozdělení rolí v rodině
- jak ovlivňují vztahy v rodinách
- vliv změn a nových nároků v regionu na fungování rodiny, včetně ekonomického zabezpečení
- stav schopnosti a ochoty přizpůsobit se ve prospěch rodiny i vlastního uplatnění
- existenci podpůrných služeb, jejich dostupnost a reagování na potřeby
- úroveň a dostupnost informací

2. Okruh služeb

Zpracovává nové modely péče o děti a další závislé osoby na základě zahraničních zkušeností a ověřuje u vybraných zaměstnavatelů, zřizovatelů a poskytovatelů služeb. V rámci projektu byly vytvořeny manuály:

- „Družina trochu jinak“ (Aperio)
- „Denní matka, otec“ (Národní centrum pro rodinu)
- „Chůva“ (Národní centrum pro rodinu)

- „Terénní neinstitutcionální a institucionální péče o dospělé osoby závislé na péči jiných osob“ (Český helsinský výbor)

3. Okruh práce

Hlavní náplní je vytvoření modelů flexibilních metod práce pro malé a střední podniky (např. pohyblivá pracovní doba, práce z domova apod.) a jiných pracovních podmínek, které pomáhají v případě, že zaměstnanec nemůže pracovat v běžném pracovním režimu. Ze 150 vytipovaných podniků jich bylo kontaktováno více než 30. V září 2006 byla vyhlášena soutěž „podnik podporující rodinu“, která bude probíhat do března následujícího roku. Při realizaci soutěže byly využity zkušenosti ze zahraničí. Do soutěže se přihlásilo 15 podniků.

Další náplní tohoto okruhu je zavedení „teleworkingu“, kdy může zaměstnanec vykonávat práci např. z domova, prostřednictvím telefonu, faxu, internetu. Součástí je rovněž definování právních problémů a zajištění komplexního informačního a zprostředkovatelského servisu.

4. Okruh znalostí

Cílem je realizovat aktivity InPc v Havlíčkově Brodě, které vzniklo už v I. kole projektu EQUAL. Do programové náplně jsou zahrnuty všechny typy poradenství a služeb. Realizují se motivační kurzy, kurzy výpočetní techniky a individuální poradenství. Jsou nabízeny e-learningové kurzy a zpřístupnění počítačů ženám. Součástí aktivit 4 okruhu je portál www.rovnese.cz. Cílem informačního a poradenského centra je posílit sebevědomí uživatelů, naučit je samostatnosti a rozhodování a také jim předat praktické informace, kterou budou moci uplatnit při sladování potřeb rodiny i zaměstnavatelů.

Stručná sumarizace roku 2007 – vybrané výstupy

- Květen 2007 – sešit věnovaný službám: Služby péče o děti a další závislé osoby (5000 ks)
- Září 2007 – tisk a distribuce Krajský zpravodaj (70 ks) + rozšířená verze na CD 150 ks
- Září / říjen 2007 – E-bulletin č.3 – distribuce elektronicky
- Prosinec 2007 / leden 2008 – zpracovaný diář pro rok 2008 (400ks)

26.-27.března 2007 - vyhlášení výsledků soutěže: „Podnik podporující rodinu“ Soutěž byla zaměřena na skupinu zaměstnavatelů, kteří na základě dotazníků odpovídali na otázky týkající se řešení organizace práce ve firmách a především na zavádění opatření ke sladování pracovního a rodinného života zaměstnanců.

Diseminační semináře v krajích

21.4. Kraj Vysočina – propagace služeb InPc, neinstitutcionální péče o děti, výzkumné aktivity

15.5. Středočeský kraj – neinstitutcionální péče o sobu závislou, výzkumné aktivity

16.5. Praha – neinstitutcionální péče o osobu závislou

17.5. Liberecký kraj – institucionální péče o děti

19.5. Ústecký kraj – neinstitutcionální péče o osobu závislou

19.5. Karlovarský kraj – soutěž „Podnik podporující rodinu“

24.5. Zlínský kraj – zaměstnavatelé versus zaměstnanci

31.5. Jihomoravský kraj – neinstitutcionální péče o děti,k výzkumné aktivity

7.6. Plzeňský kraj – institucionální péče o děti, výzkumné aktivity

9.6.Hradec Králové – zkušenosti z mezinárodní spolupráce

21.6. Moravskoslezský kraj – institucionální péče o děti

23.6. Jihočeský kraj – zkušenosti z mezinárodní spolupráce

Navíc:

18.10. Olomoucký kraj - v Litovli

ORŽ Uherské Hradiště – 2. 10. 2007 (zasedací místnost OMS Uherské Hradiště)

ORŽ Vsetín – 11. 10. 2007 (Centrum pro postižené děti, Valašské Meziříčí)

Rada ZO Šípa – 15. 10. 2007 (Klub seniorů, Šípa)

KRŽ Zlín – 18. 10. 2007 (středisko ČSŽ Zlín)

10.11.2007 –Kulatý stůl v obci Studenec

6.12.2007 – dis.seminář v Ústí nad Labem

TCA (mezinárodní spolupráce)

- Tématický seminář (26. března 2007) zaměřený na slad'ování rodinného a pracovního života. Výměna zkušeností na formální i neformální bázi v průběhu celého semináře.
- Study Trip 2 (14.-15.5.2007 Španělsko) zaměřená na služby pro rodinu
- Employment Week (5. – 6. června 2007) zaměřené na oblast zaměstnanosti, nových trendů v politikách EU (flexicurity)
- Study Trip 3 (25.9.-28.9.2007) - Švédsko
- 12/2007 - sekretariátem TCA zpracován materiál „Studie“ – sbírka příkladů dobré praxe ze Španělska, Švédska a ČR. Materiál je k dispozici v angličtině na <http://www.rovnese.cz/balancing-life>
- setkání na Slovensku – udržitelnost InPc

Komplexní program podpory zaměstnanosti osob evidovaných na ÚP (Praha)

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Trvání projektu: červen 2007 – červen 2008

Držitelem grantu je ČSŽ, ČHV je projektový partner

Cílem projektu je vytvořit komplexní program podpory zaměstnanosti osob evidovaných na ÚP (Praha) a nabídnout těmto osobám takové služby, které v důsledku přispějí ke zvýšení účinnosti politiky zaměstnanosti uchazečů o zaměstnání a přispějí k omezení růstu počtu dlouhodobě evidovaných uchazečů. Cílem projektu je také rozšíření poradenských a informačních služeb, zvýšení motivačních a aktivizačních opatření subjektu trhu práce a posílení individuálního přístupu ke klientům. Konkrétním cílem projektu je vyvinout a nabízet služby, které jsou pro CS užitečné a potřebné a které jim umožní úspěšný návrat na trh práce - ať již v rámci zaměstnaneckého poměru nebo v některých případech i jako osoby, které zaměstnávají samy sebe. Tyto aktivity jsou vzdělávacího a poradenského typu, přičemž vzdělávací aktivity mají za cíl CS nejen rozšířit dovednosti potřebné k uplatnění na trhu práce, ale také je žádoucím směrem motivovat a navrátit jim sebevědomí.

Resumé:

- zvýšit zaměstnanost CS a posílit jejich schopnost uplatnit se na trhu práce

- odstranit potíže, jak s orientací na trhu práce, tak i s následnou (re)integrací do pracovního života (ztráta kvalifikace, neznalost informačních a komunikačních technologií, chybějící praxe apod.)
- podpořit jejich motivační a orientační dovednosti
- pomoc v hledání cest řešení rodinných problémů uvolňuje i kapacitu hledání zaměstnání.

Služby poskytované pro cílové skupiny v rámci InPC

Uživatelkám/lům informačního a poradenského centra v Praze je poskytováno:

- poradenství v oblasti právní, sociální, kariérní a psychoterapeutická pomoc;
- vzdělávání (za účelem zvýšení kompetencí potřebných k uplatnění na trhu práce – jejich flexibility a adaptability) – kurzy a přednášky, besedy na specifická témata (akreditovaný počítačový kurz);
- informační a další služby se zaměřením na (re)integraci na trh práce (orientace na trhu práce, možnost využití Internetu pro vyhledávání zaměstnání, možnost využití výpočetní techniky pro vypracování např. životopisů a poskytování informací o dostupných sociálních službách na území hl. m. Prahy);

Neohlížej se a něco dělej !

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Trvání projektu: leden 2007 – červen 2008

Držitelem grantu je ČSŽ, ČHV je projektový partner

Projekt je zaměřen na nezaměstnané (poradenství, školení, kurzy v Ústeckém, Plzeňském a Jihomoravském kraji. V průběhu minulého roku zpracoval ČGV CD s počítačovou tematikou, které je určeno absolventkám počítačových kurzů. Na krajských sekretariátech budou tato CD k dispozici i ostatním zájemkyním z cílových skupin.

Jednotlivá krajská Informační a poradenská centra ČSŽ poskytují níže uvedené informační a poradenské služby.

Plzeňské středisko je klientkám zpřístupněno každé pondělí od 12 – 17 hodin pro individuální poradenství, odborné poradny – kariérová, psychologická a sociálně právní dle zájmu klientek. Jihomoravské InPc mohou klientky navštívit každou středu a čtvrtek od 10,00 do 17,00 hod. Pro kraj Ústecký funguje InPc v Chomutově v pondělí a středu od 8,00 do 11,00 hod.

Klientkám je nabízena možnost využití počítačového zázemí a internetu k vyhledávání potřebných informací souvisejících s hledáním zaměstnání a dalších služeb. Dále je nabízeno elektronické právní poradenství, poskytované ČHV.

Mezi projektové aktivity patří také konzultační semináře, které jsou určeny k neformálnímu setkávání žen se sociálními problémy. Ženy, které semináře navštěvují začínají být vykořeněné z běžného životního stylu, mají potřebu někam patřit, mít možnost se svěřit, získávat nové informace.

Partner projektu – Český helsinský výbor zpracoval - 2. díl brožury „Pracujeme s počítačem 2“, která je určená všem zájemkyním o pokročilejší formu práce s počítačem.

Počítačové kurzy se uskutečnily v termínech přizpůsobených požadavkům cílových skupin v jednotlivých krajích s ohledem na maximální obsazenost kurzů.

Informace o projektu jsou zveřejněny na webových stránkách www.rovnese.cz, v sekci Poradenská centra/Brno, Chomutov, Plzeň, s označením, z jakého zdroje je projekt financován.

Vyrovňování šancí osob pečujících o závislé členy s ostatními aktéry na pracovním trhu

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

<http://www.inpc-praha.cz/>

Informační a poradenské centrum Praha pro nezaměstnané nebo nezaměstnaností ohrožené (dále jen „InPc“)

Sídlo Informačního a poradenského centra: Nekázanka 18, 111 53 - Praha 1

Partneři projektu: Český helsinský výbor (ČHV), Občanská poradna Nymburk

Trvání projektu v měsících: říjen 2005 – září 2007

Cílové skupiny projektu:

- Ženy, případně muži, pečující o dítě či další členy rodiny, kteří vyžadují péči a potřebují se zároveň uplatnit na trhu práce
- Ženy, případně muži, vracející se po rodičovské dovolené nebo péči o závislého člena rodiny na trh práce
- Ženy postižené/ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností

Počet účastnic/ účastníků: celkem projektem stanovených účastníků bylo: 250 účastníků poradenských a informačních služeb a 270 účastníků kurzů.

Cíl projektu:

Hlavním cílem tohoto projektu bylo vyrovnat šance osob pečujících o závislé členy s ostatními aktéry na pracovním trhu. Realizace projektu přispěla ke zlepšení postavení výše uvedených cílových skupin na trhu práce a ke zlepšení jejich situace v rodině a v zaměstnání. V užším slova smyslu si cílové skupiny uvědomily vlastní kompetence, jejich cenu a možnosti jejich přenosu z oblasti osobní do oblasti pracovní, což posílilo jejich sebevědomí na pracovním trhu, zvýšila se jejich motivace i „pocit kompetence“.

Konkrétním cílem bylo vybudování Informačního a poradenského centra (dále jen „InPc“) a jeho programového zaměření zohledňující specifické potřeby vybraných cílových skupin. Tento záměr vycházel z dlouhodobých zkušeností Českého svazu žen o potřebách stanovených cílových skupin.

Služby poskytované pro cílové skupiny v rámci InPc:

Projekt byl zaměřen na (re)integraci cílových skupin a to především s využitím informačních technologií. Uživatelkám/lům informačního a poradenského centra v Praze bylo poskytováno:

- poradenství v oblasti právní, sociální, kariérní a psychologické;
- vzdělávání (za účelem zvýšení kompetencí potřebných k uplatnění na trhu práce – jejich flexibility a adaptability) – kurzy a přednášky, besedy na specifická témata;
- informační a další služby se zaměřením na (re)integraci na trh práce (orientace na trhu práce, možnost využití Internetu pro vyhledávání zaměstnání, možnost využití výpočetní techniky pro vypracování např. životopisů a poskytování informací o dostupných sociálních službách na území hl. m. Prahy);

Strategie byla orientována zejména na zajištění dobré informovanosti, dostatečné kapacity a kvality poskytovaných služeb, profesní připravenosti poskytovatele služeb, monitorování a sledování efektivity všech uplatňovaných aktivit.

Stručný obsah jednotlivých aktivit:

Poradenství:

Poradenství bylo poskytováno specializovanými odborníky osobně, písemně i telefonicky (ve stanovených dnech), a to v následujících oblastech:

Právní a sociálně-právní poradenství: poradenství poskytovala zkušená specializovaná právnička a sociální pracovnice Českého helsinského výboru. Poradenství bylo poskytováno jako pomoc při řešení aktuálních problémů uživatele InPc (zejména v pracovně právních vztazích, v sociálních záležitostech atd).

Kariérové poradenství: Kariérové poradenství zajišťoval ČHV. Kariérový poradce analyzoval kompetence uživatelky/le centra a vypracoval mu doporučení tzv. individuální akční plán, pomáhať dané osobě v orientaci na trhu práce.

Činnosti realizované v rámci kariérového poradenství byly orientovány do těchto oblastí:

- profesní předpoklady a seberealizaci v profesní činnosti;
- podmínky profesionálního uplatnění;
- schopnosti a výběr povolání;
- pracovní uspokojení a úspěch (příčiny profesních neúspěchů);
- rozvoj schopností a dovedností uplatnitelných v interakci se zaměstnavatelem;
- přístupy vycházející vstříc potřebám zaměstnanců podporující sladování rodinného a profesního života.

Psychologické poradenství bylo realizováno na základě potřeb uživatelek InPc a bylo realizováno zkušeným psychologem. Psycholog poskytoval poradenské služby se zaměřením na:

- psychodiagnostickou činnost za účelem řešení krizových stavů, intrapsychických či interpersonálních konfliktů;
- analýzu motivů, tužeb a potřeb se zaměřením na chování a životní styl uživatelky/le;
- problematiku v oblasti sociální psychologie;
- individuální či skupinové poradenství zaměřené na rodinu a profesní orientaci;
- analytickou a metodologickou činnost zejména ve smyslu diferenciací přístupů k cílovým skupinám.

Vzdělávání:

Přednášky, besedy: na základě poptávky ze strany uživatelek/lů InPc, byla stanovována témata přednášek a besed.

Počítačový kurz: cílem kurzu bylo zvyšování kvalifikace; schopnost komunikace (využívání Internetu jako zdroje informací, komunikace); rozvinutí schopností (učit se, práce v týmu, řešení problému).

Orientační kurz zaměřený na základy práce s počítačem. Kurz byl rozdělen do 4 modulů tak, aby se jej mohly zúčastnit uživatelky/lé s nulovým až mírně pokročilým stupněm počítačových dovedností (modul 1 – Počítač a přídatná zařízení vč. multifunkčních, modul 2 - Práce s textovými a tabulkovými editory, organizace souborů, modul 3 – Software pro kancelář a domácnost – orientace v open source software, modul 4 – základy elektronické komunikace, vyhledávání na Internetu a práce s informacemi).

Kurzy byly limitované 6 osob/modul a byly nabízeny na základě zájmu uživatelů/lů InPc.

Motivačně - orientační kurz: cílem tohoto kurzu bylo obnovení dovedností, které cílové skupiny ztratily po dobu pracovní neaktivity a jejich snazší (re)integrace na trh práce.

Kurz byl složen ze 4 modulů, které byly zaměřeny následovně:

1. Motivace, sebepoznávání a poznávání druhých;
2. Osobnostní rozvoj a informace o možnostech dalšího vzdělávání ;
3. Flexibilní metody práce a zaměstnávání: možnosti a příležitosti (seznámení s formami FMP, strategie vyjednávání se zaměstnavatelem; využití ICT, práce z domova, organizace práce a času, předpoklady pro práci realizovanou z domova);
4. Postavení ženy v pracovněprávních vztazích

Kurzy se konaly jednou za dva měsíce a to v max. počtu 20ti uchazečů.

Další služby:

Využití počítačového zázemí InPc. Uživatelky/lé měly možnost využívat počítačového zázemí centra k vyhledávání potřebných informací související s hledáním zaměstnání, souvisejících služeb pro zabezpečení chodu rodiny apod.

Využití příruční knihovničky - k prostudování na místě bylo také k dispozici základní penzum odborné/ uživatelské literatury.

Harmonizace rovných příležitostí na trhu práce v souvislosti s podporou rodin s otci na rodičovské dovolené

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Program JPD 2027

V rámci projektu „Harmonizace rovných příležitostí na trhu práce v souvislosti s podporou rodin s otci na rodičovské dovolené“ se ČHV **od listopadu 2006 do června 2008** zabývá specifickými aktivitami zaměřenými na podporu principu rovného nakládání v oblasti vztahů pracovněprávních a rodinných, tedy na rozšiřování faktického využívání rodičovské dovolené oběma rodiči v rámci sladování rodinného života a profesní kariéry. Tento projekt rozšířil rejstřík aktivit, které ČHV v minulosti realizoval v oblasti prosazování rovnosti mužů a žen, a to směrem, který až doposud byl v rámci české společnosti spíše opomíjen či méně intenzivně zdůrazňován, tedy v souvislosti s rovností muže a ženy při uplatňování péče v rodině v rámci rovného uplatňování kariéry obou rodičů.

V tomto směru lze uvedený projekt pokládat za jeden z prvních v této oblasti, který zachytil a pokoušel se podpořit možnosti, které pro uvedenou oblast přinesly jak nový zákoník práce, tak nová právní úprava předpisů o nemocenském pojištění.

Stěžejní projektovou aktivitou bylo vytvoření speciálního poradenského a informačního centra, na které se mohli s žádostmi o právní poradenství obracet jak zaměstnanci, tak zaměstnavatelé, kteří řešili problémy týkající se využívání nejen rodičovské dovolené, ale problémů souvisejících, tedy čerpání rodičovské dovolené předcházejících i následujících, jako jsou ochrana zaměstnankyň v souvislosti s péčí o dítě či čerpání mateřské dovolené. Toto poradenské a informační centrum poskytovalo své služby jak klasickým způsobem prostřednictvím přímého poradenství osobního, emailového a telefonického, tak v souvislosti se zřízením specializovaných webových stránek ČHV věnovaných komplexně problematice rodičovské dovolené. Veškerá poradenská činnost byla poskytována s ohledem na poskytnutí podpory ze strany Úřadu práce hl. města Prahy zaměstnancům a zaměstnavatelům s bydlištěm či sídlem, případně místem výkonu práce na území hl. m. Prahy. Uvedené poradenství bylo zaměřeno na následující oblasti komplexní problematiky, v závislosti na jejich aktuálních potřebách:

- mateřská a rodičovská dovolená, ochrana zaměstnanců a zaměstnankyň pečujících o dítě po návratu z mateřské či rodičovské dovolené a možnosti zaměstnávání zaměstnanců pečujících o dítě za využití pružných metod výkonu práce podle zákoníku práce,
- čerpání podpory ze systému nemocenského pojištění v souvislosti s mateřskou či rodičovskou dovolenou, a to oběma rodiči
- zajištění podpory rodiny v rámci rodičovského příspěvku, případně dalších dávek státní sociální podpory,

Další významnou aktivitou zásadně propojenou se zřízením poradenského a informačního centra a poskytování poradenství v jeho rámci byli již uvedení zřízení nových specializovaných webových stránek věnovaných komplexní problematice rodičovské dovolené.

Další projektová aktivita byla soustředěna na aktivní distribuci informací a případného poradenství prostřednictvím seminářů určených jak zaměstnancům, tak zaměstnavatelům. V rámci projektu jsme původně předpokládali konání 8 seminářů (6 pro zaměstnance, 2 pro zaměstnavatele), během projektu jsme museli strukturu i počet těchto seminářů přizpůsobit významným legislativním změnám, které ovlivnily zejména oblast nemocenského pojištění a státní sociální podpory (rodičovského příspěvku), a to tak, že jsme tyto semináře uspořádali nakonec v celkovém počtu 11 (8 pro zaměstnance, 1 pro obě skupiny, 2 pro zaměstnavatele). Tyto semináře byly z obsahového hlediska zaměřeny na následující problematiku: první blok byl věnován problematice zákoníku práce, druhý blok problematice nemocenského pojištění. Během druhého bloku seminářů, který jsme uspořádali v souvislosti s přijetím první fáze reformy veřejných financí před koncem roku 2007, jsme první blok více zaměřili na aktuální problematiku státní sociální podpory (nové podobě poskytování rodičovského příspěvku), druhý byl úžeji zaměřen na změny v nemocenském pojištění, obdobně byl strukturován i poslední blok seminářů realizovaný na jaře 2008.

Účastníkům seminářů přednášeli lektori, kteří v dané oblasti garantují vysokou odbornou úroveň – problematice zákoníku práce a státní sociální podpory se věnovala JUDr. Jaroslava Štamberková, problematice nemocenského pojištění JUDr. Martin Štefko, Ph.D. Na všech seminářích bylo využito moderní multimediální techniky a účastníci měli k dispozici jak multimediální prezentace, tak doprovodné materiály.

Účast lektorů byla vedle prezentací na seminářích využita rovněž k přípravě publikací, které byly distribuovány zejména, ale nikoliv výlučně prostřednictvím seminářů. V první řadě se jednalo o publikace – brožury, které v rámci metodické přípravy obsáhly opět zejména

problematiku zákoníku práce a nemocenského pojištění. Stejně jako na seminářích, i v rámci textu publikace byly čtenářům poskytnuty jako komplexní informace v podobě ucelených přehledných a srozumitelných textů, tak byly v rámci textu začleněny i praktické a ilustrativní příklady řešení konkrétních každodenních životních situací v rámci zachycení názorných příkladů nebo tzv. častých otázek.

V rámci přípravy této knižní publikace byl její dopad posílen jejím doplněním CD-ROMem, který vedle elektronické podoby publikace obsahoval rovněž – ke dni vydání aktuální – off-line podobu všech do té doby zveřejněných webových stránek, adresář, případně odkazy na relevantní instituce, aktuální studie zabývající se danou problematikou (české i zahraniční – např. OECD) a další užitečné informace. Tento CD-ROM byl vždy distribuován společně s brožurou, v závěrečné fázi realizace projektu i samostatně.

Další publikací realizovanou v rámci tohoto projektu byly letáky obsahující základní informace vztahující se k dané problematice. Vzhledem k významu brožury, která ale časem – s ohledem na účinnost první fáze reformy veřejných financí k 1. lednu 2008 – pozbyla v některých částech aktuálnosti, jsme tuto další publikaci přizpůsobili této skutečnosti a realizovali jsme ji jako jakýsi doplněk publikace, který je ale jinak plně způsobilý samostatné existence. Připravili jsme sadu 3 letáků, určených jak zaměstnancům, tak zaměstnavatelům, tématicky zaměřených na 1) problematiku zákoníku práce, 2) otázky poskytování rodičovského příspěvku, 3) otázky nemocenského pojištění ve vazbě na péči zaměstnanců o dítě při mateřské či rodičovské dovolené.

Celkem jsme realizovali 700 kusů brožur včetně přiloženého CD-ROMu a 3000 sad letáků (vždy v oboustranné verzi formátu A4).

Obě publikace byly vedle klasické distribuce (semináře, neziskové organizace, informační centra městských částí, pobočky úřadů práce apod., klienti) rovněž distribuovány elektronickou cestou, a to umožněním stažení jejich elektronické verze na webových stránkách ČHV. V obou případech tak bylo dosaženo mnohem většího dopadu těchto projektových výstupů (např. publikace cca 1000 stažení).

V rámci seminářů byly účastníkům distribuovány i další materiály, např. srovnávací analýza režimu mateřské a rodičovské dovolené v rámci vybraných zemí EU či v rámci první fáze reformy veřejných financí samostatný informační materiál obsahující komplexní přehled legislativních změn ve všech relevantních oblastech problematiky.

Závěrečným výstupem projektu v červnu 2008 bude finální analýza dané problematiky s návrhy systémových, zejména legislativních opatření, jakož i vyjádření k navrženým změnám v rámci další fáze reformy veřejných financí ze strany MPSV. V rámci této analýzy hodláme využít jako důležitý podklad i výsledků dotazníkového šetření, které jsme realizovali v rámci projektu, zejména ve vztahu k účastníkům seminářů, především pak ve vztahu k možnostem a ochotě zaměstnavatelů podpořit rovné využívání rodičovské dovolené oběma rodiči za účelem podpory sladování profesního a rodinného života v České republice.

Informace a publikační činnost

Informační služby ČHV Dokumentační a informační středisko ČHV

Dokumentační a informační středisko ČHV pokračovalo v roce 2007 převážně v poskytování informační podpory pracovníkům projektů a spolupracujícím organizacím. Pracovnice DIS se podílejí na přípravě veškerých elektronických výstupů i většiny tištěných publikací a zajišťují jejich zpřístupnění na webu ČHV <http://www.helcom.cz>. Pro projekty podané ČHV i partnery zajišťují aktualizaci a další úpravy portálů: Portál pro seniory <http://www.seniori.org>, pro Český svaz žen Rovné šance <http://www.rovnesance.cz>.

DIS ČHV je otevřeno pro veřejnost v pondělí 9-12 a 13-17 hod., úterý až čtvrtek 9 - 13 hod.

Knihovna poskytuje pouze prezenční výpůjčky, uživatelé mají možnost využít kopírovacího zařízení a přístupu na Internet.

Dokumentační a informační středisko ČHV, Štefánikova 21, 150 00 Praha 5;(1. patro)

Tel.: 257 221 141

vedoucí DIS: gabriela.karczubova@helcom.cz

informační pracovnice: alzbeta.kolumpekova@helcom.cz

Publikace vydané v roce 2007

Zpráva o stavu lidských práv 2007

<http://www.helcom.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=207>

ŠILHÁNOVÁ, L. *Besedy o lidských právech se žáky 8. a 9. roč. základních škol, se žáky učilišť a se studenty středních škol: inspirace pro učitelky a učitele* (2. vydání). Praha: Český helsinský výbor, 2007. 51 s.

<http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2007091401>

Využívání mateřské a rodičovské dovolené: praktická příručka pro zaměstnance i zaměstnavatele. Praha: Český helsinský výbor, 2007. 104 s.

<http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2007053001>

Časopis *Lidská práva*, č. 1-4, 2007

<http://www.helcom.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=176>

Časopis *Vestigář*, č.1, 2007

<http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2007082701>

Hospodaření organizace –2007

ROZVAHA

Sestavená k 31.12. 2007
(v tisících Kč)

AKTIVA			řádek	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k posled. dni účet. období
			b	1	2
B.	Krátkodobý majetek celkem		041	1 710	4 791
BII.	Pohledávky celkem		052	38	3 074
4.	Poskytnuté provozní zálohy	(314)	056		151
5.	Ostatní pohledávky	(315)	057		974
10.	Daň z přidané hodnoty	(343)	062	38	
18.	Dohadné účty aktivní	(388)	070		1 949
B.III.	Krátkodobý finanční majetek celkem		072	1 672	1 701
1.	Pokladna	(211)	073	78	20
3.	Bankovní účty	(221)	075	1 594	1 681
B.IV	Jiná aktiva celkem		081		16
1.	Náklady příštích období	(381)	082		16
	AKTIVA CELKEM ř. 1 + 41		085	1 710	4 791

PASIVA			řádek	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k posled. dni účet. období
			b	3	4
A.	Vlastní zdroje celkem		086	-860	471
A.I.	Jmění celkem		087	2 504	2 504
1.	Vlastní jmění	(901)	088	2 504	2 504
A.II.	Výsledek hospodaření celkem		091	-3 364	-2 033
1.	Účet hospodářského výsledku		092		1 331
2.	Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení	(931)	093	-3 364	
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	(932)	094		-3 364
B.	Cizí zdroje		095	2 570	4 320
B.II	Dlouhodobé závazky celkem		098	1 000	1431
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	(955)	102	1 000	1000
6.	Dohadné účty pasivní	(389)	104		431
B.III.	Krátkodobé závazky celkem		106	1 570	2 889
3.	Přijaté zálohy	(324)	109	1 092	2 396
5.	Zaměstnanci	(331)	111	244	257
7.	Závazky k inst. soc. zabezpečení a zdrav. poj.	(336)	113	179	177
9.	Ostatní přímé daně	(342)	115	55	59
	PASIVA CELKEM	(ř.86+...	134	1 710	4 791

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

sestavený k 31.12.2007
(v celých tis. Kč)

NÁZEV UKAZATELE	Činnosti			
	hlavní	hospodářská		celkem
	5	6	7	8
I. Spotřebované nákupy celkem	416			416
1. Spotřeba materiálu	387			387
2. Spotřeba energie	29			29
II. Služby celkem	1 154			1 154
5. Opravy a udržování	7			7
6. Cestovné	161			161
7. Náklady na reprezentaci	108			108
8. Ostatní služby	878			878
III. Osobní náklady celkem	6 036			6 036
9. Mzdové náklady	4 540			4 540
10. Zákonné sociální pojištění	1 479			1 479
12. Zákonné sociální náklady	17			17
IV. Daně a poplatky celkem	2			2
16. Ostatní daně a poplatky	2			2
V. Ostatní náklady celkem	180			180
20. Úroky	24			24
21. Kursové ztráty	114			114
24. Jiné ostatní náklady	42			42
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	28			28
32. Poskytnuté příspěvky	28			28
Náklady celkem	7 816			7 816

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

sestavený k 31.12. 2007

(v celých tis. Kč)

Název ukazatele	Činnosti			
	hlavní	hospodářská		celkem
	5	6	7	8
IV. Ostatní výnosy celkem	96			96
15. Úroky	5			5
16. Kursové zisky	91			91
VI. Přijaté příspěvky celkem	9 051			9051
27. Přijaté příspěvky	9 050			9050
28. Přijaté členské příspěvky	1			1
Výnosy celkem	9 147			9147
C. Hospodářský výsledek před zdaněním	1 331			1331
D. Hospodářský výsledek po zdanění	1331			1331

Zaměstnanci a spolupracovníci ČHV v roce 2007

Mgr. Jana Chržová, výkonná ředitelka
Mgr. Miroslav Krutina (mandátní smlouva), zmocněnec
JUDr. Pavel Bílek
Věra Kučerová, grantová účetní
Bc. Ivana Pítová, grantová účetní

Olga Baslová, asistentka
Bc. Ellen Renáta Dopitová, právnička
Mgr. Miroslava Klimentová, sociální pracovnice
Mgr. Markéta Kovaříková, sociální pracovnice
PhDr. Petr Kříž, externí lektor
Helena Kunstová, sociální pracovnice
Mgr. Kateřina Matulová, právnička
Mgr. Ondřej Múka, právník
Pavel Pěnkava, lektor
JUDr. Zuzana Pláničková, právnička
Mgr. Filip Rameš, odborný asistent
JUDr. Jana Seemanová, právnička
JUDr. Petr Smolík, PhD, právník
Mgr. Tereza Součková, právnička
MUDr. Jarmila Stojanová, lékařka
JUDr. Daniela Světlíková, advokátka
Veronika Šmerglová, právnička
Jan Špaček, právník
Mgr. František Valeš, právník

Dokumentační a informační středisko

Mgr. Gabriela Karczubová, vedoucí informační pracovnice
Bc. Alžběta Kolumpeková - informační pracovnice

Předsednictvo ČHV 2007

PhDr. Libuše Šilhánová
Předsedkyně
PhDr. Hana Havelková
Místopředsedkyně
JUDr. Daniela Světlíková
Místopředsedkyně
Dr. Marie Hradečná
Mgr. Pavla Burdová
Doc. Dr. Ivan Štampach
Tomáš Netopil

Externí firmy spolupracující s ČHV

Správa počítačové sítě

IKA DATA, spol. s r.o.

Externí účetní

ASC Accounting, s.r.o. - mzdové účetnictví
ASC Accounting, s.r.o. - externí účetnictví

Auditor: Accor, spol. s r.o.

Revizní komise

Ing. Mária Jílková
Ing. Arch. Olga Zárubová

Sponzoři

Za podporu našich programů v roce

2007

děkujeme těmto institucím

European Commission
Evropská unie (ESF,)
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Magistrát hlavního města Prahy
Nadace Preciosa, Jablonec nad Nisou
Nadace ROS, Praha (EHP/Norsko)
Open Society Fund, Praha
Open Society Institute, Budapešť
Úřad práce hl. m. Prahy